
Mahadevatapashcharyavarnanam

महदेवतपश्चर्यावर्णनम्

Document Information

Text title : Mahadevatapashcharyavarnanam

File name : mahAdevatapashcharyAvarNanam.itx

Category : shiva, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | IshAkhyah dvAdashamAMshaH | adhyAyaH 8

mahAdevatapashcharyA | 1-68 ||

Latest update : December 28, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 28, 2024

sanskritdocuments.org

મહાદેવતપશ્ચર્યાવર્ણનમ્

(શિવરહસ્યાન્તર્ગતે ઈશાખ્યે)

સ્કન્દ ઉવાચ ।

તદા બ્રહ્મા હરિશ્ચૈવ સદક્ષો વાસવઃ સુરાઃ ।

નત્વા સ્તુત્વા મહાદેવં યયુર્લોકાન્ સુરાસ્તદા ॥ ૧ ॥

મહાદેવોઽપિ વિશ્વાત્મા બ્રહ્મણા પરિસન્નિવતઃ ।

જગામ ગણવૃન્દૈશ્ચ નન્દિના વિશ્વનન્દિના ॥ ૨ ॥

ગણાનાં ગર્જનૈશ્ચૈવ ભેરીપટહગોમુખૈઃ ।

કાહલૈઃ શઙ્ખગોશ્ઙ્ગૈર્નદદ્ભિઃ ગણવક્ત્રતઃ ॥ ૩ ॥

નાનાછત્ર ધરૈરનૈશ્ચામરાસક્તપાણિભિઃ ।

ગણેન્દ્રૈઃ કેતુહસ્તૈશ્ચ ચન્દ્રસ્ફાટિકનિર્મલૈઃ ॥ ૪ ॥

ભસ્મભૂષિતસર્વાઙ્ગૈર્ગણેન્દ્રૈર્વરુણોપમૈઃ ।

વૃષાહ્લો મહાદેવઃ કોટિત્રયગણાવૃતઃ ॥ ૫ ॥

સત્યા વિયોગદુઃખેન તપસ્તમું મનો દધે ।

જગામ મન્દિરે તત્ર નાનાદ્રુમ વિરાજિતે ॥ ૬ ॥

ચમ્પકાશોકપુન્નાગબકુલૈઃ સમલકૃતે ।

સાલતાલતમાલઢ્યે અહ્લોકદલીયુતે ॥ ૭ ॥

કપિત્થપૂગહિન્તાલરસાલપનસાવૃતે ।

પારિજાતકસમ્પૂર્ણો નાનાપક્ષિવિરાજિતે ॥ ૮ ॥

પુષ્પગુચ્છૈકસુભગમિલદ્ભૃંગકુલાહુલે ।

પરભૃત્સુન્દરગિરા પલ્લવોલ્લાસિમારુતે ॥ ૯ ॥

નૃત્યન્મયૂરકેકાભિર્નદત્રત્યૂહશોભિતે ।

હંસકેકારસરસીસારસૈઃ સમલકૃતે ॥ ૧૦ ॥

કુલ્લલ્લકપમ્નાલિનીલોત્પલ સુકૌમુદૈઃ ।
 કદમ્બમઞ્જરીલોલસ્રવત્પુષ્પરજોવૃતે ॥ ૧૧ ॥
 ગલન્મધુસ્રવાલોલશાખાન્દોલિતમારુતે ।
 ભ્રમત્સારગ્ગમાતગ્ગ સ્પર્ધર્ષિતમહાદ્રુમે ॥ ૧૨ ॥
 ઉત્પુચ્ચમરીસર્ધે સરઘોડીનસકુલે ।
 કસ્તૂરિકામૃગભ્રામ્યદ્રન્ધવાહૈકસુન્દરે ॥ ૧૩ ॥
 કપોતગલહુકુારૈ ગોલાડગુલોત્થહુકુતે ।
 વાનરોદરસમ્બદ્ધસ્તન્ધયકુતૂહલે ॥ ૧૪ ॥
 શાખાલીઢેષુ સંલીન શશિવક્રકણાદરે ।
 સપક્ષપક્ષિવિક્ષેપૈઃ પક્ષિપોતૈશ્ચ ભાસુરે ॥ ૧૫ ॥
 ખરોરુનખરોત્કીર્ણલિક્ષાવીક્ષણવાનરે ।
 નૈકધાતુશતૈશ્ચિત્રે વિચિત્રકુસુમોજ્જવલે ॥ ૧૬ ॥
 શાખાશતસહસ્રાઢ્યે દવધૂમસમાકુલે ।
 કદમ્બકદલીપુષ્પવનાન્દોલનસુન્દરે ॥ ૧૭ ॥
 ગિરિમસ્તકસંસ્રાવિનિર્ઝરપ્રવિરાજિતે ।
 પલ્લવોદતટાન્તસ્થગુલ્મવલ્લીગૃહૈર્યુતે ॥ ૧૮ ॥
 કુલ્લવલ્લીમહાવલ્લીગુચ્છલ્લીસ(ષ)શોભિતે ।
 વેણુસર્ધર્ષણોત્પન્નલવ્યવાહશિખાવૃતે ॥ ૧૯ ॥
 વેણુકીઙ્કારબહુલે ઝિલ્લીગણાવિનાદિતે ।
 હલ્લીસ(ષ)લાસ્યં કુર્વદ્ભિર્દ્રુમહસ્તૈઃ પરસ્પરમ્ ॥ ૨૦ ॥
 માતગ્ગબૃહિતરવૈઃ કોલઘર્ઘરનિઃસ્વનૈઃ ।
 ઘર્ઘરૈસ્તાલપત્રાણાં નારિકેલૈશ્ચ શોભિતે ॥ ૨૧ ॥
 તદ્ભૂતપત્રસલ્લૂન પકવનારેલતાલકૈઃ ।
 સમાવૃતા સા ભૂર્ભાતિ માતગ્ગમદપહ્ણિલા ॥ ૨૨ ॥
 વિમલસ્વાદુપાનીયૈર્નૈકપ્રસ્રવણૈર્યુતે ।
 નિરુદ્ધશષ્પસમ્પૂર્મભૂભાગસમલકૃતે ॥ ૨૩ ॥
 વનગોરસસન્તમશિલાતલ વિરાજિતે ।

સ્નિગ્ધવર્ણમહામૂલસટાવટવિરાજિતે ॥ ૨૪ ॥

મન્દં ચ તત્ર ગણપૈર્મહાદેવો વૃષાસ્થિતઃ ।

મહાદેવસ્ય દેવસ્ય શકુરસ્યામિતાત્મનઃ ॥ ૨૫ ॥

દીપ્તમાદ્યતનં તત્ર હૈમં મણિવિભૂષિતમ્ ।

હેમપ્રાકાર સંયુક્તં મણિતોરણમણિતમ્ ॥ ૨૬ ॥

સ્ફાટિકૈઃ સુવિચિત્રૈશ્ચ ગોપુરૈશ્ચ સમન્વિતમ્ ।

સિહ્માસનૈર્મણિમયૈઃ શુભાસ્તરમસંયુતૈઃ ॥ ૨૭ ॥

રમ્યાદર્શગૃહૈશ્ચિત્રૈશ્ચિત્રરંગવિચિત્રિતૈઃ

વૃક્ષપાષાણફલકૈશ્ચિત્રિતૈઃ સૌધભૂષિતૈઃ ॥ ૨૮ ॥

વિતાનતાનિતૈશ્ચિત્રૈર્દિવ્યાસ્તરણિકાવૃતે ।

પદ્મરાગૈઃ પુષ્પરાગૈર્નીલવૈડૂર્યનિર્મિતૈઃ ॥ ૨૯ ॥

ગોમેદવજમુક્તાચ્છવિદ્રુમૈશ્ચ વિરાજિતૈઃ ।

મણિતૈઃ પુષ્પમાલાઢ્યૈર્ધૂપદીપસમાવૃતૈઃ ॥ ૩૦ ॥

પ્રમથૈરાવૃતે તત્ર વેણુ વીણાબ્જનાદિતે ।

ઝલ્લરીશઙ્ખપટહભેરીગોમુખડિહિમૈઃ ॥ ૩૧ ॥

સિદ્ધદેવર્ષિગન્ધર્વૈર્બ્રહ્મેન્દ્રાદ્યમરૈર્વૃતૈઃ ।

કિમ્પુરુષૈસ્તથા નાગૈરપ્સરોગણસેવિતૈઃ ॥ ૩૨ ॥

ગાયત્ર્યન્ધર્વનિકરૈર્વીણાતન્ત્રીવિરાજિતૈઃ(વિનાદિતૈઃ) ।

મન્દારૈશ્ચારુશિખરૈરુપેતં શકુરસ્તદા ॥ ૩૩ ॥

દૃષ્ટ્વા ન હર્ષમાપાથ મહાદેવો મહેશ્વરઃ ।

તદા રુદ્રગણૈઃ સાર્ધં નિશાશ્વાસ મુહુર્મુહુઃ ॥ ૩૪ ॥

રુદ્ધાહિરાડિવાસ્વસ્થઃ સ્થાણુઃ સ્થાણુસ્થિતઃ ।

તદા સતીવિયોગાર્તો બભૂવાતીવ વિહ્વલઃ ॥ ૩૫ ॥

દૃષ્ટ્વા ચન્દ્રમસં રાત્રૌ કુલ્લમલ્લીગણાનિલમ્ ।

જિઘ્રત્સ્વાઙ્ગમહાસર્પપારણાં વ્યદધાદ્ધરઃ ॥ ૩૬ ॥

વિનિશ્ચસન્ તદા દેવસ્તપસ્યેવ મનો દધે ।

વિધાય સ્વાત્મનાત્માનં ભસ્મરૂષિતવિગ્રહઃ ॥ ૩૭ ॥

ત્રિપુણ્ડ્રવિલસદ્ભાલો રુદ્રાક્ષાડ્ગદકકુણ્ડઃ ।
 જટિલાલકસન્મૌલિપિશડ્ગિતગિરિપ્રભઃ ॥ ૩૮ ॥
 પ્રભાવિભાસિસોમાર્કઃ સુન્દરામલવિગ્રહઃ ।
 સોમ ધામવૃત્તોત્તસો મહાદેવો મહેશ્વરઃ ॥ ૩૯ ॥
 ઉત્કુલ્લપુણ્ડરીકાભમુખમણ્ડલભાસુરઃ ।
 ભાલાનલાનિલાલોલ નેત્રાઞ્જલસુપક્ષકઃ ॥ ૪૦ ॥
 ઉદ્યદ્ભાનુપ્રભા ભાસિવામલોચનસુન્દરઃ ।
 પૂર્વપુણ્યસુધાધામમણ્ડલોત્પુણ્ડ્રાક્ષધૃક્ ॥ ૪૧ ॥
 ચામ્પેયકલિકોદ્દામનાસાપુટવિરાજિતઃ ।
 ભિમ્બપ્રભાવધિક્કારિરદચ્છદવિશોભિતઃ ॥ ૪૨ ॥
 સ્વચ્છાદર્શકપોલોદ્યત્રભાભાસિતદિક્તતિઃ ।
 નાગકુણ્ડલ ભિભ્રાજત્કર્ણવર્તવિશોભિતઃ ॥ ૪૩ ॥
 શમ્ભાભકણ્ઠગરલ કીલાલલિતકન્ધરઃ ।
 કરિશુણ્ડાભવૃત્તોરુભાહુદણ્ડવિરાજિતઃ ॥ ૪૪ ॥
 ચતુર્દશોરુભવનસ્થાનાયિતમહોદરઃ ।
 વૃત્તગમ્ભીરસુભગનાભીકૂપવિરાજિતઃ ॥ ૪૫ ॥
 ત્રિવલીલલિતોદારમૃગેન્દ્રસમસત્કટિઃ ।
 વ્યાઘ્રચર્મપરીધાનઃ કૃત્તિવાસા મહેશ્વરઃ ॥ ૪૬ ॥
 રમ્ભાવૃત્તોરુશ્નિઘોરુ રુક્મદણ્ડપદ્મઃ ।
 પાદપદ્મયુગાલીઢવ્યાલીમઞ્જીરકૂત્કૃતિઃ ॥ ૪૭ ॥
 નાગહારો મહાદેવસ્ત્યજ્વા યાયુધમુત્તમમ્ ।
 મૃગટક્રૌ પરિત્યજ્ય વટોરુવિટપાસ્તૃતે ॥ ૪૮ ॥
 ભૂતલેડજિન સંસ્તીર્ણ વ્યાઘ્રાજિન વિરાજિતે ।
 યોગપટ્ટાભિરામેણ પાદાવાબધ્ય ચાન્યતઃ ॥ ૪૯ ॥
 ભસ્માડ્ગરાગસુભગદેહકાન્તિવિરાજિતઃ ।
 નાસાગ્રન્યસ્તનયનો ભગનેત્રનિપાતનઃ ॥ ૫૦ ॥
 ઉગ્રોડપ્યંચગ્રમનસા ઇન્દ્રિયાણ્યથ સંહરન્ ।
 વિશ્વતઃ પરમેશાનઃ રુદ્રો વિશ્વાધિકઃ પ્રભુઃ ॥ ૫૧ ॥

આત્માનમાત્મના ધ્યાયન્ બાહ્યવ્યાપારવર્જિતઃ
 તમસઃ પરમં સાક્ષાત્ બ્રહ્મ તન્નિર્ગુણં પરમ્ ।
 ચતુર્થં શિવમદ્વૈતં પૂર્ણાત્પૂર્ણતરં શિવં
 વિશ્વતશ્ચક્ષુષં દેવં વિશ્વતોમુખમીશ્વરમ્ ॥ ૫૨ ॥
 સર્વેન્દ્રિયગુણાતીતં સર્વેન્દ્રિયવિવર્જિતમ્ ।
 આકાશકોશં વિશ્વેશં ચેતનાનાં ચ ચેતનમ્ ॥ ૫૩ ॥
 નિરગ્જનં શિવં નિત્યં વ્યાપ્યવ્યાપકવર્જિતમ્ ।
 ભૂતં ભવ્યં ભવિષ્યચ્ચ યદ્ભાવ્યમભયં પરમ્ ॥ ૫૪ ॥
 પરાત્પરં સાક્ષિણં ચ વિશ્વસ્માદુત્તરોત્તરમ્ ।
 અમૃતં પરમં ધામ સીમા પુચ્છપ્રતિષ્ઠિતમ્ ॥ ૫૫ ॥
 ઋતં સત્યં પરં ધામ વૃદ્ધં બ્રહ્મ સનાતનમ્ ।
 અણોરણું મહાન્તં તમીશાનં વિશ્વતોમુખમ્ ॥ ૫૬ ॥
 પુરીશયં ગુહાસંસ્થં અવસ્થાતીતમીશ્વરમ્ ।
 શાશ્વતં ધ્રુવમક્ષય્યં ક્ષરાક્ષરવિલક્ષણમ્ ॥ ૫૭ ॥
 અપાણિપાદજઘનમચક્ષુર્ધ્વાણમીશ્વરમ્ ।
 અનક્ષિપ્તપારસનં સર્વેન્દ્રિયગુણાતિગમ્ ॥ ૫૮ ॥
 શાશ્વતં શાન્તગમ્ભીરવેદ્યં વેદ્યવિવર્જિતમ્ ।
 રસં પરં હરં તારં પ્રણવં નાદબોધિતમ્ ॥ ૫૯ ॥
 યોગસાહુખ્યદુરાપં તં સર્વાત્માનં ગુણાતિગમ્ ।
 વેદવેદાન્તસંવેદ્યં વિશ્વાત્માનં સનાતનમ્ ॥ ૬૦ ॥
 ભાવાભાવૈકરહિતં હૃદયં શરણં શિવમ્ ।
 પ્રત્યગદૃશ્યમનૌપમ્યં સર્વદૃક્સર્વહૃદ્ગતમ્ ॥ ૬૧ ॥
 વેદવેદ્યં નતદ્વેદ્યમભેદ્યં દ્વૈતવર્જિતમ્ ।
 આનન્દં વ્યાપકં બોધં સર્વચૈતન્યબોધદમ્ ॥ ૬૨ ॥
 બહુરૂપમરૂપં ચ ચિદ્ધનં ભાનભાનકમ્ ।
 શિવં તુરીયમદ્વૈતં સર્વાન્તર્યામિનં હરમ્ ॥ ૬૩ ॥
 વિશ્વાત્માનં વિશ્વરૂપં વૃત્તિવાગ્મૂપવર્જિતમ્ ।

સૂક્ષ્મં સૂક્ષ્મપ્રતીકાશં વાચ્યવાચકવર્જિતમ્ ॥ ૬૪ ॥

ન દિવ્યં નાન્તરિક્ષં ચ વેદાશ્રમવિવર્જિતમ્ ।

આનન્દરૂપમમૃતં સદૈકરસમદ્વયમ્ ॥ ૬૫ ॥

અખાણૈકરસં દેવઃ સ્વાત્માનં સ્વાત્મનિ સ્થિતમ્ ।

નિશ્ચલસ્થાણુવન્સ્થાણુરતિષ્ઠદ્ગણસેવિતઃ ॥ ૬૬ ॥

દશસાહસ્રમબ્દાનાં એવં તેપે તપો હરઃ ॥ ૬૭ ॥

કુમાર ઉવાચ ।

સ્વાત્માનમાનન્દમખાણૅબોધં

વેદાન્તસારં પરમેશ્વરં તદા ।

સ્વાત્માનમાલોક્ય સનાતનં શિવં

ન વેદ કિંચિન્ન્યદપીશ્વરસ્તદા ॥ ૬૮ ॥

॥ ઇતિ શિવરહસ્યાન્તર્ગતે સુબ્રહ્મણ્યપ્રોક્તં મહાદેવતપશ્ચર્યાવર્ણનં સમ્પૂર્ણમ્ ॥

- ॥ શ્રીશિવરહસ્યમ્ । ઈશાખ્યઃ દ્વાદશમોઃશઃ । અધ્યાયઃ ૮ મહાદેવતપશ્ચર્યા । ૧-૬૮ ॥

- .. shrIshivarahasyam . IshAkhyah dvAdashamAMshaH . adhyAyaH 8 mahAdevatapashcharyaA . 1-68 ..

Notes:

Śiva શિવ departs from the scene of the Dakṣādhvara દક્ષાધ્વર along with His gaṇa-s ગણા: et al and finds a suitable place where He settles into deep yogic meditation performing tapaḥ તપઃ for a very long time.

Proofread by Ruma Dewan

——
Mahadevatapashcharyavarnanam

pdf was typeset on December 28, 2024

——

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

